

خاندان و خاستگاه تفکر «جلال»

محمدعلی سلطانی

«زنگنه»‌ها نسب خود را به «زنگنه‌شاوران» می‌رسانند که پس از فرازوشیب‌های عرصه شاهنامه، آخرین‌بار در نبرد بزرگ کیخسرو با افراسیاب، به‌عنوان فرمانده دلاوران بغداد در سپاه کیخسرو ظاهر می‌شود. زنگنه‌ها امیرنشین خود را که گستره بهپهان، ثلاث، همدان، دینور و کرمانشاه تا حوالی شهرزور و سلیمان‌یا را دربرمی گرفت تشکیل دادند و در حکومت آل جلال (۸۱۲–۱۰۷۴ ق.) به تصریح منتخب‌التواریخ (۸۱۶ ق.) از ایلات آشکار بودند، در قیام شاه‌اسماعیل صفوی (۹۲۰–۹۰۵ ق.) به قزلباش‌هایوسند.

زنگنه و بنی‌اسد با پیشینه ملی و مذهبی واحد در کنار صفویان بودند و به روایت اسناد موجود، تا اواخر قاجاریه در خراسان، کرمانشاهان و… اعتبار، نفوذ و رسمیت داشته‌اند و به سبب تدفین اجساد مطهر شهدای کربلا و همراهی با اسرای شام به فرمان پادشاهان ایران از پرداخت مالیات معاف بودند. هسته‌های اصلی زنگنه در ایران و عراق، به زیان کهن اورامی سخن می‌گویند. از عهد صفویه تا امروز رجال برجسته زنگنه در عرصه سیاست مقام وزارت، صدارت و وکالت داشته‌اند مثل شیخعلی‌خان زنگنه صدراعظم شاه‌سلیمان صفوی، شاه‌رخینگ زنگنه حکمران ایالت کرمانشاهان و سرحدات غربی، حاج‌حسینعلی‌خان زنگنه حکمران بهپهان و شوشتر و باغ ملکی، شاهقلی‌خان اعتمادالدوله صدراعظم شاه سلطان حسین صفوی، عبدالیقی‌خان زنگنه مشاور و وزیر نادرشاه‌افشار و حکمران کرمانشاهان و توابع، الله‌قلیخان زنگنه هم‌پیمان کرب‌خان زند و حکمران سرحدات غربی ایران، محمدخان امیرنظام زنگنه وزیر عباس‌میرزا ولیعهد و مربی میرانقی‌خان امیرکبیر و یاور قاجرمقام قزاق‌نی و… اسامی بزرگان سیاستمدار و رجال زنگنه حتی به‌طور فهرستوار از عصر صفویه تا امروز در کابینه دولت دکتر حسن روحانی، نوشتاری مفصل را شامل می‌شود. علاوه بر اینکه از دوره صفویه تا پایان جنگ جهانی دوم جز فترت چنددهه در دوره قاجاریه، همواره حکمرانی کرمانشاهان و توابع یا سران زنگنه بوده است.

خاندان طالبانی از ایل «زنگنه» برخاسته‌اند جد این خانواده مشهور به «املاحمود زنگنه» است، گرچه، به مصحلت سیاسی و طبقتی گاهی از لحاظ نسب، خود را به سادات بزرنجی‌ا که سوری به قول شیخ رضا یا رستم‌آقای فرداغی می‌رسانند اما از لحاظ ططنی و از سوی مادر همیشه تاکید به

زنگنه داشته و دارند. تا دوره ملاحمود زنگنه، در کسوت اهل علم بوده‌اند، در بیعت با شیخ‌احمد دهلی، شیخ ملاحمود زنگنه متولی شاخای از طبقت قادی‌ره در کردستان و کشورهای اسلامی شد.

به علت مشترکات در اندیشه، سیروسلوک، تربیت و تفکر، طبقت نقشبندی مجددی و قادی‌ر طالبانی در کردستان ائتلاف کردند و از حوزه تدریس طاهری و باطنی یکدیگر استفاده می‌کردند و می‌باحثه، مشاعره و معاشرت نزدیک داشتند. در این دوحوزه نهایت آزادی اندیشه و بیان و قلم ساری و جاری بود علاوه بر سلاسل مختلف و متفاوت متصوف از شیعه و سنی و پیروان مکاتب فقهی گوناگون در شریعت اسلامی، اندیشوران سایر فرق و مذاهب و ادیان در این مرکز ترد می‌کردند، مربیان و متولیان این حوزه‌ها از ابراز اندیشه و طرح نظریات مقابل واهمه‌ای نداشتند و به همین سبب مراکز تعلیم و تربیت آنها که به ال‌اهر مرکز دستان شهر داشت و مرکز اصلی آن در (کرکوک، (اورامان) و (کویه) بود، بیشتر به دانشگاه‌های

پیشرفته روزگار خود شبیه بود. روستاهای دیرینه‌سال (هاوار) و… که پیرو آیین کهن یارسان بودند طی چندقرن در کمال آزادی در انجام مراسم و مناسک آیینی خود در اورامان و کرکوک زیسته و می‌زیند و همواره مورد محبت و مهریابی و اعتنا و اعتماد قرار داشتند و گاه از حقوق فردی و جمعی بیشتری بهره‌مند بودند اما هیچ‌گاه از سوی علما و مجتهدان و مستعاندن و طالب این مراکز اسلامی و عرفانی مورد تنبیه قرار نگرفتند که ال‌اهر مرکز دستان شهر داشت و مرکز جالب توجه این است که زنگنه‌های طالبانی با رشته «کتابدی» نعمت‌اللهی مسیری واحد را در پیوند با فرهنگ عرفانی و اسلامی و سیاسی طی کرده‌اند زیرا سران رشته کتابدی مشهور به «بیجار»، در فرمان سلاطین صفویه و قاجاریه همراه و همدم زنگنه و بنی‌اسد بشمارند و در طریق علم و عرفان و رازورم‌های سلوک این سرشته منتصب از قادریه و نقشبندیه و نعمت‌اللهیه با هم وجه اشتراک‌های فراوان دارند. نکته بازز اینکه مستندشنیشان هر سرشته کلا در لباس اهل علم جلوس می‌کنند و اکثر ا در علوم ظاهری انجهدا مویید دارند، سالکان طالب تحصیل علم و تعلیم عرفان را به‌طور موازی می‌گذرانند، هنوز، علمای سالمند که دوران طلبگی و نوجوانی را در آن مهد علم و عرفان و آزادی گذرانده‌اند، تصاویر سیدجمال‌الدین اسدآبادی و شیخ‌محمد عبده را بر دیوار حجره‌های طلاب به یاد دارند.

شهر «کویه» از توابع «هولیر» که زودتر از سایر نواحی کردستان عراق سیمای مدنی به خود گرفت و در کنار حوزه علمی و فرهنگی، صاحب مرکز نظامی، تجاری و اداری شد، یکی از مراکز ترویج و حضور تکیه‌قادی طالبانی و نقشبندیان بود. در سال ۱۲۱۳ شمسی، جلال طالبانی در تکیه‌قادی طالبانی شهر کویه متولد شد. تولد ووجه نام‌گذاری او به‌نحو صیغه‌طربقتی دارد که بعد به سیرهای سیاسی تبدیل شد. پیش از تولد او پدرش شیخ‌حسام‌الدین، برادر خود جلال‌الدین را به خواب دید که سببی به او هدیه کرد. تعبیر خواب در نزد علمای معتبر این بود که خاوند به او پسری خواهد داد، او عهد کرد اگر صاحب فرزند پسری شد به یاد برادر از دست‌فناش او را راجلال‌الدین نام نهد. او یگانه فرزند ذکور شیخ‌حسام‌الدین نوری، مستندنشین تکیه طالبانی شهر کویه بود، عنوان مام‌جلال در کردستان تا امروز عنوان سیاسی، اجتماعی و فرهنگی اوست. یک یا دوسال پس از تولد جلال

طالبانی، نخستین کمیته مرکزی حزب کمونیست عراق تشکیل شد. این نوزایی هماهنگ، سر‌آغاز تحول و دگرگونی در تاریخ عراق، کرد و کردستان بود. جلال طالبانی همزمان با شعله‌ورشدن جنگ جهل‌گیر دوم برای تحصیل به مدرسه رفت. کمونیسم در عراق که همسال با جلال طالبانی رشد می‌کرد در ۱۲۳۶ و بعد از پایان جنگ جهانی دوم به اوج خود رسید. یکی از شعارهای حرکت چپ در خاورمیانه به‌ویژه در ایران و عراق احقاق حقوق خلق‌ها بود در حالی که این سخن در یک‌حزب داری ایدئولوژی و اندیشه جهان‌وطنی طرفدار طبقه واحد کارگر یا کشاورز، با اصول حزبی منافات دارد اما به‌رحال سخنی سیاسی بود که جاذبه خاص خود را برای گرایش جامعه جوان داشت. روزنامه کلاویژ و نوشته‌های ابراهیم‌احمد که بعدها پدرهمسر جلال طالبانی شد به زبان عربی و کردی، کمونیسم و حرکت ناسیونالیسم کرد را با هم در آمیخت، گفت‌وگوها را مانیفست حزبی و اندیشه مارکس، انگلس و… در مراکز جمعی کردستان عراق حتی در مساجد و تکایا امری عادی و روزمره بود و جلال طالبانی چه در ایام دانش‌آموزی و چه در زمان دانشجویی رشته حقوق در دانشگاه بغداد یکی از گراندگان این جلسات در بغداد و کویه و کرکوک بود که مکتب فکری کمونیسم را برگزیده و برای ترویج آن تلاش می‌کرد. در همین سال (۱۲۳۶) به ظاهر برای شرکت در کنگره جهانی دانشجویان از طریق سوریه به طور مخفی عازم روسیه شد، به مسکو رفت تا بتواند با مصطفی بارزانی که قهرمان فکری و شخصیت افسانه‌ای و اسطوره حرکت ناسیونالیسم کرد به‌شمار می‌رفت و تبعید و گریز را با عبور از ارس اختیار کرده بود، دیدار کند و به این آرزوی خود نایل آمد و در آنجا گفت‌وگو، بحث و تبادل‌نظر درباره پارت‌دموکرات کردستان عراق در بین طرفین انجام شد. در بازگشت او پارت‌دموکرات سوریه نیز تأسیس شد. فعالیت‌ها و سفرهای او موجب اخراج او از دانشگاه شد. جلال طالبانی تحت‌تأثیر شخصیت بارزانی، همواره در حال تسویه و تصفیه فکری خویش بود. شیخ‌زاده معتقدی پرورده مسجد و تکیه با مراحل و مراسم خاص خود، از کل‌وبهای حزبی و کمیته‌های مخفی یا زیربنایی ماترالیسم سر‌آوردنه بود و یکی از ارکان پارت‌دموکرات کردستان عراق شده و در اندیشاش نعتیه‌ای عراق بلکه تحول و تغییر جهان را جست‌وجو می‌کرد، به‌طور مداوم آثار مارکس و لنین را همراه با مطالعه و بررسی، مورد بحث و تبادل‌نظر قرار می‌داد، آشنایی او به چندین زبان غربی و شرقی، پنجره‌های متعددی را به روی اندیشه او گشوده بود.

گسست و بیوست‌های حزبی او تا ۱۲۵۴ (۱۹۷۵) و «فرآداد الجزایر» که هرکدام حرکت فکری و سیاسی حساب‌شده‌ای، در راستای رسیدن به خواسته‌های دموکراسی، عدالت و آزادی بود تا با همفکران خود «اتحادیه میهنی کردستان» عراق را بنیاد نهاد. او حتی پس از تشکیل اتحادیه میهنی، بازخوانی اندیشه سیاسی خود و حزب تحت رهبری‌اش را ادامه داد و به تدریج از چپ رادیکال متمایل

به مائویسم، به جهان فکری سوسیالیسم و در نهایت سوسیال دموکرات روی آورد. او باوجود تمامی تجربه‌های حزبی سوسیاسون عراقی، با سیر منطقی اندیشه خود، آگاهانه و با شجاعت تمام، برای حال و آینده مردم کرد روشن ساخت که تجرب از هر نوع آن جز با پذیرش پلورالیسم و… به محض دریافت قدرت براساس ایدئولوژی، خود به سوی تمامیت‌خواهی و توتالیتراسم و استبداد پیش خواهد رفت و به نتیجه‌ای دلخواه نخواهد رسید و نیز پس از سال‌ها تبلیغ و تعلیم حرکت چپ، همچون روشنگری جهانی که در چارچوب اندیشه‌های قالبی نمی‌گنجد برای مردم و ملت خود ناتوانی تئوری‌گرایی و پوشتالی‌بودن تحول‌کنایی را آشکار و حاصل تجربه سیاسی، علمی و فکری خود را به‌عنوان نخستین‌رییس جمهور کرد در جهان و در تاریخ دموکراسی عملی کرد.

جلال طالبانی؛ شخصیتی ویژه در سیاست و کیاست بود که با همه سیاستمداران خاورمیانه متفاوت بود. شخصیتی مبارز که سال‌ها فرماندهی

جنگ‌های پارتیزانی پیشمرگان کرد را در جنگ‌های نامنظم کوهستانی به عهده داشت و در امر نظامی سخنی‌ها دیده و اندیشه‌ورانه با شکست و پیروزی درآمیخته و سخن‌ها برای گفتن داشت و به‌سادگی بر صدر سفره قدرت جا نگرفته بود، همراه با زخم و زجر مقابله نظامی، قریب نیم‌قرن با فعالیت‌های مدنی و مبارزه برای دستیابی به آزادی و دموکراسی در جامعه شهری و روستایی، تلاش سیاسی، اجتماعی، فرهنگی داشت و حزب خود را از توده مردم فراهم آورد. بر اساس همین اندیشه پویا زمانی‌که به ریاست‌جمهوری عراق رسید با اینکه بیش از نیم‌قرن در مسیر عصیبت ناسیونالیسم کردی زندگی خود را بذل کرد، اما به‌هنگام تصدی، منافع عمومی مردم عراق را بر سود و سودای دست‌های و گروهی و قومی ترجیح داد. او رییس جمهوری بود که طی هشت‌سال تصدی این مقام، حتی یک‌حکم قضایی اعدام را که مخالف تعهدات بین‌المللی او و خارج از حوزه ریاست‌جمهوری بود، تنفیذ نکرد. حتی امضای حکم صدام را به نوری المالکی نخست‌وزیر خود واگذار کرد. نزدنگانی سیاس، اجتماعی، فرهنگی و… هیچ شخصیتی در جهان خالی از نقد نیست اما جلال طالبانی برای کرد، کردستان، خاورمیانه و جهان امروز یک‌شائس و یک‌فرضت بود، اکنون، او پس از سیری کردن یک‌دوره بیماری و نقاهت، به «سلیمانیه» بازگشته است؛ و چشم به آینده کردستان و عراق و جهان دارد. با اکثریت آرای پارلمان عراق، یار و همسنگر و همراه او فواد معصوم اورامی از حزب «اتحادیه میهنی» کردستان عراق به‌عنوان دومین رییس جمهور کرد عراق برگزیده شده است؛ با همان خاستگاه فکری و تربیتی پدرش، استاد ملامحمد معصوم از علمای طرازاول کردستان در شهر «کویه» از اهالی سرزمین «اورامان» زیستگاه کهن آیین ایرانیان و مرکز نقشبندیان مجددی و همراهان تاریخی و همزبان زنگنه‌ها. می در علوم اسلامی صاحب اجتهاد است و تحصیلات عالیه خود را در دانشگاه «جامع الازهر» مصر تا پایان مقطع دکترا در رشته فلسفه اسلامی به پایان برده است. گویت «پایان‌نامه دکترای او درباره «اخوان‌الصفا» است، سال‌ها در حزب شیوعی «کمونیسم» عضو فعال و از پیشروان بوده و در بنیانگذاری «اتحادیه میهنی» کردستان با جلال طالبانی همراه و همقدم شده و بالطبع شخصیتی سوسیال دموکرات و در سیاست پیرو او خواهد بود، باید ماند و دید تا او در دوره تصدی خود برای کرد و کردستان و عراق و جهان، چه کارنامه‌ای بر جای خواهد گذاشت؟

جهان

مهدی جمشیدی

عراق به‌عنوان کشوری که دارای کثر فرهنگی، قومیتی، مذهبی و عشیره‌ای است از زمان استقلال از امپراتوری عثمانی از جنگ‌جهانی دوم به بعد همواره دارای تنش‌ها و بحران‌های سیاسی – اجتماعی بسیاری بوده که عدم وجود ساختاری دموکراتیک و همچنین عدم تعادل سیاسی بعد از دخالت نظامی ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۰۳، فرهنگ سیاسی این کشور را متشنج و نامتجانس کرده است. خلأ شکل‌گیری گفتمانی فراگیر در عرصه قدرت سیاسی که بتواند تکرر فرهنگی و اجتماعی را حول دال مرکزی قدرتمندی گرد آورد همواره به چشم می‌خورد که همین عامل باعث بحران‌های متعدد و پی‌درپی شده است. در همین راستا تلاش‌های فراوانی برای پر کردن شکاف‌های اجتماعی در عراق صورت گرفته تا مفصل‌بندی درستی در این حوزه پدید آید، اما تضادهای هویتی و سیاسی مانع از شکل‌گیری نوعی وحدت سیاسی در عمل شده است. تضادهایی چون قومیت عرب – کرد، مذهب شیعه – سنی به‌ویژه پس از سقوط صدام گسترش یافته و این شرایط باعث شده است تا غیره‌های هویتی از درگیری‌های کردها و حکومت مرکزی در گذشته به عوامل متعدد دیگر نیز سرایت کرده و بخش عمده‌ای از گروه‌ها، احزاب و نهاده‌ا را درگیر کند. علاوه بر این مسایل، وجود قدرت‌های منطقه‌ای و فرمانطق‌های شرایط خاصی را برای عراق به وجود آورده که وضعیت سیاسی عراق را با تشنج بیشتری مواجه کرده است. نفت‌خیزبودن و همچنین موقعیت ژئوپلیتیکی مهمی که عراق در منطقه خاورمیانه داراست همواره موردتوجه همسایگان و قدرت‌های جهانی بوده است.

وضعیت اجتماعی و سیاسی عراق پس از سقوط صدام و شکل‌گیری نظام سیاسی جدید، نوعی مشارکت افراطی را در حیطه سیاسی منجر شد و هویت‌هایی که در دوره دیکتاتوری صدام در سرکوب به سر می‌پرند با بازشدن فضای سیاسی خواهان حضور هرچه بیشتر در سیاست بودند که همین مساله منجر به تنش‌ها و چالش‌های فراوانی میان گروه‌های رقیب شد. سه‌گرایش اصلی در عراق کنونی یعنی شیعه، سنی و کردها به‌عنوان گفتمان‌های اصلی و رقیب تلاش می‌کنند با نفوذ در قدرت، منافع خود را پیگیری کنند و با توجه به بی‌ثباتی نظام سیاسی در عراق این وضعیت موجب درگیری‌ها و تنش‌هایی شده که هر آن احتمال بروز بحران را به وجود

می‌آورد. با این وجود، تلاش‌هایی نیز برای نزدیک کردن بازیگران سیاسی برای همزیستی سالمات‌آمیز در قالب نوعی دموکراسی کثرگرایانه صورت پذیرفته که بی‌شک در این خصوص جریان جلال طالبانی به‌عنوان یکی از تأثیرگذارترین جریان‌ها در این عرصه به حساب می‌آید.

جلال طالبانی به‌عنوان سیاستمداری فعال در عراق نزد جریان‌ها و سیاستمداران عراقی از منزلت بالایی برخوردار است. این موقعیت باعث شده است عملکرد وی در ۶۸سال فعالیت سیاسی تأثیرگذاری ویژه‌ای در وضعیت کنونی عراق داشته باشد. او با ایجاد رویکردی نوین در ساختار قدرت توانست احزاب و گروه‌های سیاسی را تحت تأثیر قرار داده و تعادلی نسبی در منابع قدرت متکثر در عراق ایجاد نماید. رویکرد طالبانی در عرصه سیاست فرازنوشیهای بسیاری داشته است. وی از ۱۲سالگی به‌عنوان یک کرد معتقد به اصول کمونیسم تلاش بسیاری را برای تحقق آرمان کردهای کردستان عراق برای کسب استقلال انجام داد. وی با حضور در

حزب دموکراتیک کردستان و رابطه نزدیک با مصطفی بارزانی تمام کوشش خود را در مبارزه با حکومت مرکزی عراق به کار گرفت و با عملکرد خود در عرصه سیاسی و نظلمی برسرستی خاصی نزد کردهای کردستان به دست آورد. با رشد وجه سیاسی و همچنین اختلاف‌نظر با حزب دموکرات کردستان به کمک روشنفکران و احزاب کوچک چپ‌گرا، اتحادیه میهنی کردستان را بنا نهاد تا در ادامه زندگی سیاسی خود، در این چارچوب فعالیت کند. با تشکیل این اتحادیه، عرصه سیاسی کردستان عراق که از دوشعیره بزرگ سورانی و بادبنایی که اولی را جلال طالبانی و دومی را مسعود بارزانی رهبری می‌کنند، دوصفندگی جدید در عرصه قدرت اقلیم کردستان به‌وجود آمد این دوجریان که هرکدام با ایده‌های متفاوتی به عرصه سیاسی می‌نگریستند، سعی بر فصل‌بندی دال‌های شنسوار و وقفه‌های گفتمانی حول محور گفتمان خود را داشتند. با آغاز جنگ دوم خلیج‌فارس فرصت مناسبی برای ایجاد خودمختاری در کردستان عراق پدید آمد و در سال ۱۹۹۱ نمایان شدن این درگیری‌ها که منجر به کشته‌شدن هزاران کرد شد تا سال ۲۰۰۲ ادامه یافت و با توافقی که میان طالبانی و بارزانی شکل گرفت از تنش‌ها کاسته شد و منافع دوگروه در گرو همکاری با یکدیگر قرار گرفت.

به این ترتیب با سقوط صدام، فصل نوینی در عرصه سیاست در عراق پدید آمد که جلال طالبانی در آن نقش مهمی را ایفا کرد. با شکل‌گیری نظام سیاسی جدید در عراق و تقسیم‌بندی قدرت نزد گروه‌هایی که در دوره قبل در حاشیه قرار داشتند، جلال طالبانی به‌عنوان رییس‌جمهور انتخاب شد. حضور طالبانی به‌عنوان شخصیتی کاریزماتیک در بخشی از کردستان و همچنین شخصیتی مشروح در بین گروه‌های شیعه و سنی، نوعی توازن را ایجاد کرد تا سیاست‌های رادیکال در جریان‌های حاضر در قدرت سیاسی تا حدی تلطیف شود. وی به‌عنوان سیاستمداری کهنه‌کار از همان دوران جوانی با توجه به این‌ها نوعی سیاست‌رودارانه به اتخاذ تصمیم‌گیری سیاسی

پیامد منفی کاریزمای طالبانی

می‌پردازت که غالباً شاید متناقض می‌نمود. این تناقضات از یاری گرفتن از شاه مخلوع ایران گرفته تا ایران پس از انقلاب برای فشار به صدام و کمک‌گرفتن از شوروی و چین کمونیست و همکاری با ایالات‌متحده آمریکا که به‌عنوان مهد کاپیتالیسم به حساب می‌آمد، برای رسیدن به ریاست‌جمهوری را دربر می‌گرفت.

شاید بزرگ‌ترین رویکرد پارادوکسیکالی که در منش سیاسی طالبانی در دوران ریاست‌جمهوری‌اش به چشم می‌خورد، رویکرد دوگانه وی درخصوص پست ریاست‌جمهوری و رهبری حزب اتحادیه میهنی کردستان باشد که به‌نوبه‌ای در پیگیری ایجاد استقلال در کردستان عراق و ایجاد وحدت در عراق متناقض می‌نمایاند. وی با پیگیری این سیاست‌رودارانه توانست با به حداقل‌رساندن تنش‌های میان کردها و اعراب، مشی متعادلی را در این خصوص اتخاذ کند. هرچند گفتمان رقیب یعنی مسعود بارزانی از این عامل برای ایجاد تضعیف اتحادیه میهنی در کردستان استفاده کرد، ولی همچنان اتحادیه میهنی کردستان و چهره طالبانی از اهمیت بالایی برخوردار است. اهمیت این سیاست زمانی بیشتر به چشم می‌آید که دوران دوری و بیماری طالبانی از عرصه سیاست و مشکلات به وجودآمده از آن را مورد بررسی قرار دهیم. مساله دیگری که بر مناسبات سیاسی در کردستان سایه افکنده است، بی‌شک ژئوپلیتیک منطقه کردستان عراق است. کردستان عراق به‌عنوان منطقه‌ای که محصور در خشکی است نیازمند جلب توجه همسایگان خارجی خود است که نسبت به استقلال این منطقه بدبین هستند. طالبانی نیز با پیگیری سیاست‌های دوگانه در این خصوص اولاً تلاش می‌کند کد‌پارومیز و به صورت عقلانی به مقوله استقلال اقلیم کردستان از عراق نگاه و همچنین با تکیه بر جایگاه سیاسی خود در حکومت مرکزی انسجام و همبستگی ملی را حفظ کند. محدودیت‌های سرزمینی کردستان عراق باعث شده است اتحادیه میهنی کردستان همچنان سیاست خود را در چارچوب سیاست‌های عراق واحد پیگیری کند که همین عامل موجب شده است رقیب قدرتمند این اتحادیه یعنی حزب موکرات کردستان با اعمال سیاست‌های رادیکال در مساله مهمی که موازنه قدرت را میان این دوحزب برهم زد بی‌شک مساله بیماری طولانی‌مدت جلال طالبانی بود. غیبت طالبانی به‌عنوان رهبری مقتدر علاوه بر اینکه وضعیت عراق را با تشنج مواجه کرد، «اتحادیه میهنی» کردستان را نیز دچار افتعال نمود. این مساله نشان‌دهنده ضعف گروه‌هایی است که با تکیه بر رهبر کاریزماتیک به پیش می‌وند. گروه‌های سیاسی در عراق امروزی بیش از اندازه بر رهبران سیاسی خود متکی هستند به همین دلیل با به‌وجودآمدن مشکلاتی در صدر هر قدرت، هر گروه سیاسی با چالش‌های جدی در آن عرصه روبرو می‌شود که بدون تردید

این وضعیت ی‌ار بناط با وضعیت قومی و عشیره‌ای در عراق نیست. چالش به وجودآمدن نهاده‌ا احزاب مدرن در چارچوب نظام سیاسی دموکراتیک باعث شده است ساختار قدرت در صورت‌بندی گفتمانی همچنان به مولفه‌های سنتی اتکا کند تا از مشروعیت بر خوردار باشد. همین مساله باعث می‌شود رهبران سیاسی بیش از اندازه برجسته شوند که با دوری آنها از سیاست یا بروز مشکلات عمده عموماً بحران‌های عمیق به وجود می‌آید. غیبت طالبانی نیز همین وضعیت را برای اتحادیه میهنی کردستان به وجود آورده و نفوذ هرچه بیشتر حزب دموکرات کردستان نشان‌دهنده اهمیت این موضوع است. بی‌شک نظام عشیره‌ای که در ساختار اجتماعی شمال عراق عامل تعیین‌کننده به حساب می‌آید، شکل‌دهنده سیاست در این اقلیم است و ضعف در نهاد رهبری یک‌عشیره پیامدهای منفی در ساحت سیاسی برای آن به وجود می‌آورد. با اینکه جریان‌های سیاسی در کردستان عراق همچنان بر کسب استقلال از عراق اتفاق نظر دارند، اما رقابت بر سر نفوذ بر جامعه کرد و همچنین ایجاد حوزه نفوذ همچنان وجود دارد.

همان‌طور که اشاره شد حضور طالبانی در پست ریاست‌جمهوری باعث ایجاد نوعی توازن میان گروه‌های سیاسی بود که نظام سیاسی عراق را نسبتاً منسجم می‌کرد اما با دوری وی در دوسال اخیر یکی از منابع قدرت که منافع کردها را در حکومت مرکزی رهبری می‌کرد از دایره قدرت کم‌رنگ شد همین مساله باعث شد توازن پیشین دستخوش تحول شود، با غیبت طالبانی به‌عنوان یکی از حلقه‌های قدرت در نظام سیاسی عراق صورت‌بندی سیاسی تغییر کرد. سیاست‌های دولت نوری مالکی به‌عنوان دولتی شیعی فشار بر اهل سنت و رادیکال‌های کرد تلقی و همین موضوع باعث افزایش آنتاگونیسم میان جریان‌های سیاسی شد. بر این اساس هویت‌های موجود در عراق به این دلیل که در چارچوب گفتمانی واحد که منافع‌شان احصا شود کارگر نگرفته‌اند، افزایش این روابط متخاصمانه رفته‌رفته فضایی را به وجود آورد تا نیروهای رادیکال ظهور و بروز پیدا کنند. ظهور گروه‌های متخاصمی نظیر داعش رادیکال‌های شیعی مذهب را رهبری و گروه‌های تندرو را جذب کرد. در این فضای آنتاگونیستی، بارزانی نیز تلاش می‌کند تا با جذب جامعه کرد به سمت خود ایده تشکیل حکومت کرد را عملی کند. اما به‌نظر می‌رسد با بازگشت جلال طالبانی به‌عنوان رهبری کاریزماتیک و همچنین انتخاب فواد معصوم (از حزب اتحادیه میهنی) به‌عنوان جانشین وی در سمت ریاست‌جمهوری جایگاه «اتحادیه میهنی» کردستان عراق و همچنین رویکردهای افراط‌گرایانه حزب دموکرات کردستان متحول شود و علاوه بر آن تشنج سیاسی در درون حکومت مرکزی نیز تا حدی کاهش پیدا کند. طالبانی و حزشب به‌عنوان حلقه واسط میان گروه‌ها و نهاده‌ا در سیاست‌های امروز عراق از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و حفظ یکپارچگی و اتحاد عراق بی‌شک تعریف درستی از مفهوم هر سیاسی را می‌طلبد تا گروه‌های سیاسی با به رسمیت‌شناختن یکدیگر در چارچوب‌های دموکراتیک به رقابت بپردازند. در این راستا عملکردهای سیاسی باید منافع تمامی هویت‌های عراقی را در نظر گیرد تا با تکیه بر قواعد بازی اصول مشروعی برای رقابت سیاسی پدید آید. رویکرد جلال طالبانی در عرصه سیاست الگویی مناسب برای وضعیت کنونی عراق تلقی می‌شود تا به این طریق آرامش سیاسی در عراق پدید آید.

۶	۱	۹	۷	۳	۴
۸	۹	۵	۷	۳	۴
۹	۷	۳	۲	۹	۴
۳	۳	۱	۵	۸	۵
۴	۶	۸	۲	۳	۶
۱	۵	۳	۸	۹	۶

۱	۵	۸	۳	۹	۷
۹	۶	۴	۱	۳	۸
۳	۱	۶	۲	۷	۵
۲	۸	۵	۹	۲	۳
۷	۱	۶	۴	۲	۹
۵	۶	۹	۷	۳	۸

سودوکو سخت ۱۰۶۱

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱– در هر سطر و ستون باید اعداد یک

تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲– در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید

نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید

تکرار شود.

سودوکو ۱۰۶۱

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۹	۱	۸	۶	۷	۳	۴	۲	۵
۷	۳	۲	۵	۱	۸	۹	۶	۴
۴	۶	۳	۱	۵	۷	۸	۲	۹
۲	۴	۱	۵	۶	۳	۷	۸	۹
۳	۵	۹	۷	۸	۱	۶	۴	۲
۸	۷	۶	۳	۲	۱	۵	۹	۴
۵	۹	۴	۸	۱	۶	۲	۳	۷
۶	۲	۳	۴	۵	۷	۸	۱	۹
۱	۸	۷	۳	۲	۵	۹	۶	۴

۱	۲	۴	۷	۵	۸	۳	۶	۹
۹	۳	۷	۴	۶	۲	۵	۱	۸
۸	۶	۵	۳	۱	۹	۴	۲	۷
۶	۴	۸	۹	۳	۵	۱	۷	۲
۳	۱	۹	۲	۴	۷	۶	۸	۵
۵	۷	۲	۶	۸	۱	۹	۳	۴
۲	۵	۱	۸	۶	۳	۲	۴	۷
۲	۹	۳	۱	۷	۴	۸	۵	۶
۴	۸	۶	۵	۲	۳	۷	۹	۱

۱	۲	۴	۷	۵	۸	۳	۶	۹
۹	۳	۷	۴	۶	۲	۵	۱	۸
۸	۶	۵	۳	۱	۹	۴	۲	۷
۶	۴	۸	۹	۳	۵	۱	۷	۲
۳	۱	۹	۲	۴	۷	۶	۸	۵
۵	۷	۲	۶	۸	۱	۹	۳	۴
۲	۵	۱	۸	۶	۳	۲	۴	۷
۲	۹	۳	۱	۷	۴	۸	۵	۶
۴	۸	۶	۵	۲	۳	۷	۹	۱

جدول ۲۰۶۳

۱۵	۱۴	۱۳	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱ </
-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-------------------